

Opinnäytetyö (AMK)

Media-alan koulutus

Elokuva

2025

Koldo Toribio Roldan

Käsikirjoituksen kirjoittaminen vieraalla kielellä

– Kokemus, haasteet ja ratkaisut

OPINNÄYTETYÖ(AMK)| TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Media-alan koulutus | Elokuva

28.04.2025| 21 sivua

Koldo Toribio Roldan

Käsikirjoituksen kirjoittaminen vieraalla kielellä

-Kokemus, haasteet ja ratkaisut

Opinnäytetyö kuvaa käsikirjoitusprosessia, jossa kirjoittaja tuotti lyhytelokuvan käsikirjoituksen suomeksi, vaikka kieli ei ole hänen äidinkieltään. Työssä tarkastellaan erityisesti niitä kielellisiä ja dramaturgisia haasteita, joita vieraalla kielellä kirjoittaminen aiheuttaa. Prosessin aikana kirjoittaja tutustui eksokielisyyden käsitteeseen (exophony), joka viittaa luovaan kirjoittamiseen muulla kuin omalla äidinkielellä. Käsite tarjosi hyödyllisen viitekehyksen oman kirjoitusprosessin jäsentämiseen ja syvensi ymmärrystä kielivalintojen merkityksestä kirjoittajuudessa.

Tarkoituksena oli kehittää omaa kirjoittajuutta, tuottaa kieli- ja kulttuurisesti uskottava tarina sekä tutkia, miten tekninen asiantuntemus voidaan kääntää toimivaksi fiktiiviseksi sisällöksi. Käsikirjoitus kertoo pokerihuijauksesta ja sen henkilöistä, ja sen ytimessä ovat vallan, lojaalisuuden ja petoksen teemat. Tekijällä on pitkä tausta pelihuijauksien ja korttitaikuuden tutkimisessa, ja hän on hyödyntänyt mm. alan kirjallisuutta, elokuvallisia vaikutteita sekä asiantuntijahaastatteluja. Käsikirjoitusprosessin aikana kirjoittaja sai palautetta opettajilta, kollegoilta ja suomenkielisiltä kirjoitustutoreilta, joiden avulla teksti kehittyi useiden versioiden kautta.

Opinnäytetyössä tarkastellaan laajasti erityisesti käytännön ongelmia ja ratkaisuja, joita vieraalla kielellä tapahtuva kirjoittaminen tuo mukanaan.

Asiasanat:

käsikirjoittaminen, vieraalla kielellä kirjoittaminen, pokerihuijaus, dramaturgia,
kielitietoisuus

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Media studies - Film

Completion year of the thesis 2025| Total number of pages

Author: Koldo Toribio Roldan

Writing a screenplay in a foreign language

- experiences, challenges and solutions

This thesis describes the process of writing a short film script in Finnish, a language that is not the author's native tongue. The focus is on the linguistic and dramaturgical challenges encountered when writing in a foreign language. The aim was to develop the author's skills as a writer, to produce a linguistically and culturally credible story, and to examine how technical expertise can be transformed into compelling fictional content.

The script revolves around a poker scam and the people involved, with themes of power, loyalty, and betrayal at its core. The author has a long-standing background in the study of card cheating and sleight of hand, and drew on extensive research, literature, cinematic influences, and expert interviews to support the writing process. Feedback was received from tutors, peers, and native Finnish speakers, and the script evolved significantly over several versions.

The thesis emphasizes the practical difficulties and solutions inherent in writing in a non-native language. The author also used ChatGPT as a language advisor and tool for grammar checking and rephrasing alternatives. The final script balances technical authenticity with strong character-driven drama.

Keywords:

screenwriting, writing in a foreign language, poker scam, dramaturgy, language awareness

Sisältö

Käytetyt lyhenteet tai sanasto	6
1 Johdanto	7
1.1 Lähtökohdat	7
1.2 Tausta ja tematiikka	7
2 Käsikirjoituksen analyysi	9
3 Kielelliset haastet ja ratkaisut	11
3.1 Eksokielisyys ja luovan kirjoittamisen rajapinnat	12
4 Viitteet, elokuvalliset vaikutteet ja tutkimus	13
5 Oppimisprosessi, tutorointi ja palaute	15
6 Käsikirjoituksen kehitysversiot	17
7 Johtopäätökset	19
Lähteet	21

Käytetyt lyhenteet tai sanasto

Lyhenne Lyhenteen selitys (Lähdeviite)

Sanasto

Eksokielisyys (exophony): Luovan kirjoittamisen muoto, jossa kirjoittaja käyttää muuta kuin omaa äidinkieltään. Ilmiö liittyy usein identiteettiin, estetiikkaan ja kielelliseen neuvotteluun.

Stackaus: Korttien järjestäminen etukäteen haluttuun järjestykseen niin, että ne jakautuvat halutulla tavalla pelissä. Tyypillinen huijaustekniikka.

1 Johdanto

1.1 Lähtökohdat

Aloitin käsikirjoituksen kirjoittamisen syksyllä 2022 tavoitteenani kehittyä käsikirjoittajana – erityisesti dramaturgian, muodon ja rakenteen hallinnassa. Halusin ymmärtää, miten tarinoita rakennetaan elokuvan kielellä, mutta myös kokeilla, miltä tuntuu ohjata tarina, jonka olen itse kirjoittanut.

Koska äidinkieleni on espanja, kirjoitin ensimmäisen version käsikirjoituksesta omalla kielelläni. Se vapautti minut keskittymään sisältöön ilman kielellisiä esteitä. Käännös englanniksi toimi välikielenä, mutta todellinen haaste alkoi, kun ryhdyin kirjoittamaan suomeksi – kielellä, jota käytän päivittäin, mutta jota en ollut aiemmin käyttänyt fiktion välineenä.

Päätös kirjoittaa suomeksi oli tietoinen valinta, ei vain kielellinen vaan myös kulttuurinen. Asun Suomessa, lapseni kasvavat täällä, ja käsikirjoitus sijoittuu suomalaiseen kontekstiin. Suomi tarjosi mahdollisuuden kytkeä tarina miljööseen ja todellisuuteen, mutta samalla se pakotti kohtaamaan kielen vierautta ja ilmaisun rajoja. Kirjoittaminen vieraalla kielellä ei ollut vain tekninen tehtävä – se oli jatkuva neuvottelu identiteetin, rytmin ja sanavalintojen kanssa.

1.2 Tausta ja tematiikka

Aihe, pokerihuijaus, oli minulle tuttu. Olen tutkinut pelihuijauksia ja korttitaikuutta lähes 25 vuoden ajan, lukenut satoja teoksia ja ollut yhteydessä asiantuntijoihin, jotka ovat toimineet oikeissa, korkean panoksen peleissä. Tämän asiantuntemuksen ansiosta minun ei tarvinnut etsiä tietoa – sen sijaan haaste oli muuntaa tietämykseni kerronnalliseksi rakenteeksi, joka olisi ymmärrettävä myös niille, jotka eivät tunne maailmaa ennestään. Dramaturgia vaati karsimista, valitsemista ja näkökulman tiukkaa fokuoimista.

Tarinan ytimessä ei ole kuitenkaan huijaus itsessään, vaan moraaliset jännitteet: lojaalisuus, petos, valta ja kosto. Halusin välttää tarinatyyppin, jossa huijauksen “nerokkuus” on keskiössä – ja keskittyä sen sijaan ihmisiin, jotka

joutuvat tekemään vaikeita valintoja. Tämä heijastui myös kirjoitusprosessiin: kirjoittaminen vieraalla kielellä oli kuin strateginen peli, jossa jokainen sanavalinta saattoi muuttaa sävyä, merkitystä tai dynamiikkaa.

2 Käsikirjoituksen analyysi

Käsikirjoitukseni rakentuu klassisen kolmen näytöksen rakenteen varaan: esittely, konflikti ja ratkaisu. Vaikka runko on perinteinen, pyrin alusta lähtien haastamaan sen suoraviivaisuutta rakentamalla tarinan, joka luottaa hitaaseen paljastamiseen ja jättää katsojalle tilaa epäillä, tulkita ja oivaltaa. Tämä asetti myös kirjoittamiselle erityisiä vaatimuksia – erityisesti kun tein sen kielellä, joka ei ollut minulle täysin intuitiivinen.

Ensimmäinen versio rakensi henkilöasetelman, jossa vallan, lojaalisuuden ja pelin säännöt asettuvat nopeasti vastakkain. Hahmot – Joonas, Timo ja Kalevi – syntyivät suhteessa toisiinsa, ja heidän dynamiikkansa oli tarinan moottori. Yksi keskeinen haaste oli kuitenkin se, miten ilmaista hahmojen sisäistä maailmaa suomeksi, ilman että dialogi menettää uskottavuuttaan. Jouduin muokkaamaan Joonan epäröintiä moneen otteeseen: oliko hänen hiljaisuutensa liian hienovaraisista, vai juuri sopivaa pitämään katsoja epätietoisuudessa? Tässä kohtaa palautteen rooli oli merkittävä – tutoroinnissa nousi esiin kysymys, ymmärtääkö katsoja hahmon sisäistä ristiriitaa, jos kieli on liian niukkaa.

Toinen näytös oli kirjoittamisessa haastavin. Siinä paljastetaan keskeinen tekninen elementti – niin sanottu ”stackaus” – joka muodostaa huijauksen ytimen. Tämän osion kirjoittamisessa kamppailin tasapainon kanssa: miten selittää monimutkainen temppu niin, että se on ymmärrettävää mutta ei latista jännitettä? Suomenkielinen sanasto ei ollut minulle aina luontevaa, ja testasin useita eri versioita, joissa yhdistin visuaalisuutta, havainnollistamista ja dialogin rytmitystä. Päädyin ratkaisuun, jossa Kalevi selittää huijauksen käytännön kautta, ei teoriasolla. Näin tarina säilytti tempoaan, ja kieli pysyi uskottavana.

Kolmannessa näytöksessä tarina kääntyy ja paljastaa ”huijauksen huijauksen sisällä”. Tämän käänteiden rakentaminen vaati erityistä huolellisuutta kielellisesti: vihjeiden täytyi olla olemassa, mutta riittävän hienovaraisia. Jokainen lause, ilme ja ele oli punnittava erikseen. Suomen kieli ei aina tarjonnut minulle intuitiivisia tapoja ilmaista kaksoismerkityksiä tai vivahteita, joten työskentelin paljon käännösten ja vertailujen parissa. Osa sanavalinnoista syntyi vasta

pitkän pohdinnan jälkeen – esimerkiksi kohtauksissa, joissa Joonan ei sano mitään, vaan vain vilkaisee.

Symboliikkaa käytin tukemaan rakennetta: tarinan nimi *Timo* viittaa espanjaksi sanaan *timo*, joka tarkoittaa huijausta. Tämä luo metatason viittauksen tarinan teemaan, mutta samalla se pelaa katsojan odotuksilla: Timo ei ole kertomuksen päähenkilö, vaan hänen roolinsa toimii eräänlaisena harhautuksena. Nimi itsessään on pieni ansa – huijaus katsojalle – joka peittää tarinan todellisen ytimen Joonan hahmon näkökulmassa. Tämänkaltaisten yksityiskohtien kirjoittaminen vieraalla kielellä herätti myös kysymyksiä eksokielisyydestä – siitä, miten eri kielten merkitykset ja kulttuuriset assosiaatiot voivat avautua eri tavalla eri yleisöille. Nämä pohdinnat jäivät mieleeni ja syventyivät vasta myöhemmissä vaiheissa.

Käsikirjoituksen analyysi ei ole pelkästään kertomus rakenteesta, vaan kuvaus siitä, miten rakenteen luominen vieraalla kielellä on jatkuvaa valintaa, arviointia ja hienosäätöä. Jokainen dramaturginen päätös kytkeytyi kielelliseen ongelmaan – miten ilmaista epäilyä, auktoriteettiä, petosta tai vaikenemisen tavalla, joka toimii suomeksi, mutta myös vastaa omaa kirjoittajaminääniä.

3 Kielelliset haasteet ja ratkaisut

Kirjoittaminen vieraalla kielellä – erityisesti suomeksi – oli yksi haastavimmista osista koko käsikirjoitusprosessissa. Vaikka olen asunut Suomessa yli kymmenen vuotta ja käytän kieltä päivittäin, en ollut aiemmin kirjoittanut fiktiivistä, dramaturgisesti jäntevää tekstiä tällä kielellä. Suomen kieli on rakenteeltaan vaativa: sijamuodot, sanajärjestys ja puhekielen vivahteet vaikuttavat ratkaisevasti siihen, miten hahmot koetaan ja miten tarina etenee.

Eryyisen vaikeaksi osoittautui dialogin kirjoittaminen. Espanjaksi kirjoittaessa saatoin nojata vaistooni, ja tiesin, että käännös vielä muuttaisi tekstiä. Suomenkielinen versio sen sijaan tuntui lopulliselta – se vaati jokaisen repliikin tarkkaa miettimistä. Suomi ei ollut minulle neutraali työväline vaan jatkuva haaste, joka pakotti hidastamaan kirjoittamista ja kuuntelemaan kieltä tarkemmin.

Yksi ratkaisevasta apukeinoista oli yhteistyö ystäväni Markus Hyytiän kanssa. Kävimme käsikirjoituksen läpi repliikki kerrallaan. Hänen kielitaitonsa auttoi minua säilyttämään sävyn ja rytmin, vaikka muoto muuttui. Opin paljon paitsi kielipolista, myös siitä, milloin suomen kielessä *ei tarvitse sanoa kaikkea*.

Halusin jokaiselle hahmolle oman kielen. Timo puhuu suoraan, jopa aggressiivisesti. Kalevi käyttää teknistä ja hillittyä ilmaisua, Joonas taas epäröi ja hakee itsevarmuutta. Näiden sävyerojen kirjoittaminen oli erityisen haastavaa vieraalla kielellä – erityisesti slangin ja puhekielen osalta. Tässä vaiheessa ystäväni suositukset olivat arvokkaita: mikä kuulostaa luonnolliselta, mikä ei?

Olen visuaalinen kirjoittaja, ja ajattelen usein kuvin, en sanoina. Tämä auttoi hahmottamaan kohtauksia visuaalisesti, mutta toi uuden ongelman: miten välittää kuva lukijalle niin, että se on selkeä mutta ei rönnsyile? Suomen kielessä pitkät, kuvailevat lauseet voivat tuntua raskailta. Opin tarkastelemaan lauserakenteita rytmin kautta – miltä teksti kuulostaa ääneen luettuna.

Kielelliset haasteet opettivat ennen kaikkea, että kirjoittaminen ei ole vain sanojen valintaa, vaan kulttuurista tulkintaa. Suomeksi kirjoittaessa ei riitä, että

osaa kieliopin – on ymmärrettävä, miten asiat *sanotaan*, mitä jätetään sanomatta ja miten hiljaisuus itsessään rakentaa merkitystä.

3.1 Eksokielisyys ja luovan kirjoittamisen rajapinnat

Tässä vaiheessa kirjoitusprosessia törmäsin käsitteeseen eksokielisyys (*exophony*), joka kuvaa luovaa kirjoittamista vieraalla kielellä. Saksalaiset tutkijat Arndt, Naguschewski ja Stockhammer (2007) kuvaavat ilmiötä paitsi kielellisenä myös esteettisenä ja identiteettisenä valintana. Eksokielinen tekijyys ei ole vain tekninen haaste – se muokkaa kirjoittajan suhdetta itseensä, yleisöön ja maailmaan.

Eksokielisyys pakottaa tarkkuuteen. Ilmaisuu ei perustu vaistoon vaan jatkuvaan valintaan: mikä sana toimii, missä järjestyksessä, millä sävyllä? Kuten Chantal Wright (2010) kuvaa, eksokielinen kirjoittaja toimii usein "harmaalla alueella", jossa merkitykset neuvotellaan kielen ja kulttuurin rajalla. Tämä tuo tekstiin uusia sävyjä – jopa rikkautta, jota äidinkielellä ei aina synny.

Thomas Carterin (2024) väitöskirja käsittelee englanninkielisen käsikirjoittajan työtä koreankielisessä kontekstissa. Hän korostaa, kuinka eksokielisyys ei ole pelkkää kääntämistä, vaan kokonaisvaltaista sopeutumista toiseen kulttuuriin ja yleisöön. Hänen havaintonsa resonoi omien kokemusteni kanssa: kirjoittaessani suomeksi minun oli jatkuvasti mietittävä, miten kohtaus *tuntuu* suomalaisesta katsojasta – ei vain mitä siinä tapahtuu.

Eksokielinen kirjoittaminen avasi minulle uudenlaisen suhteen sekä kieleen että kerrontaan. Se vaati rohkeutta, mutta myös nöyryyttä: ymmärrystä siitä, että kieli ei ole vain väline, vaan myös esteettinen ja ideologinen tila. Tämä näkökulma on ollut keskeinen osa käsikirjoitusprosessin ymmärtämistä – ja syventyy vielä myöhemmissä pohdinnoissa.

4 Viitteet, elokuvalliset vaikutteet ja tutkimus

Kirjoitusprosessin aikana tukeuduin vahvasti elokuvallisiin viitteisiin, jotka käsittelevät huijauksia uskottavasti ja psykologisesti moniulotteisesti. Esikuvia olivat erityisesti *Rounders* (1998), *The Sting* (1973) ja *Shade* (2003). Ne eivät ainoastaan tarjonneet temaattista inspiraatiota, vaan myös näkökulmaa siihen, miten huijauksen teema voidaan rakentaa kerronnallisesti — ja miten psykologinen jännite luodaan hiljaisilla eleillä, vihjeillä ja käänteillä.

Rounders inspiroi minua tavoittelemaan autenttista pelikokemusta: tunnelmaa, jossa panoksina eivät ole vain rahat, vaan myös moraalit ja lojaalisuus. *The Sting* taas tarjosi rakenteellisen mallin kerroksittain rakentuvasta huijauksesta — idean ”huijauksesta huijauksen sisällä”, jossa yleisön oletukset murtuvat loppuratkaisussa. Näiden analysointi auttoi minua ymmärtämään, kuinka tärkeitä pienet yksityiskohdat ovat: ne on sijoitettava tarinaan huolellisesti, jotta ne saavat merkityksen vasta jälkikäteen.

Shade puolestaan vaikutti erityisesti sävyyn: halusin luoda maailman, jossa on sekä vaaraa että vetovoimaa — moraalista epämääräisyyttä, joka heijastuu myös henkilöihin. Tämä vaikutti suoraan siihen, millaiseksi esimerkiksi Timon puhetyyli ja läsnäolo kirjoitettiin.

Yksi tärkeimmistä valinnoista oli sijoittaa tarina nimenomaan Suomeen. Vaikka aihepiiri on tyypillisesti amerikkalainen, suomalainen konteksti tarjosi mahdollisuuden tuoda aihe uuteen valoon. Se vaati myös uudelleenajattelua: miten rakentaa huijaustarina, joka toimii suomalaisella rytmillä ja uskottavilla hahmoilla? Tässä kieli oli ratkaisevassa asemassa. Kulttuurinen uskottavuus syntyy tavasta, jolla hahmot puhuvat ja käyttäytyvät — ja siksi oli tärkeää, että käsikirjoitus kirjoitetaan suomeksi eikä käännetä jälkikäteen.

Tutkimus oli olennainen osa kirjoittamista. Minulla on pitkä henkilökohtainen tausta korttihuijauksien parissa: olen perehtynyt alan kirjallisuuteen, katsonut satoja tunteja materiaalia ja keskustellut asiantuntijoiden kanssa, myös sellaisten, jotka ovat olleet mukana oikeissa, korkean panoksen peleissä. Tämä

asiantuntemus antoi mahdollisuuden kirjoittaa uskottavia tilanteita ilman, että tarvitsi keksiä sisältöä tyhjästä.

Mutta pelkkä asiantuntemus ei riittänyt — se piti osata kertoa. Tässä kohtaa kirjoittaminen suomeksi toi erityisen haasteen: miten kääntää termit ja ilmiöt niin, että ne ovat ymmärrettäviä, mutta eivät tee tarinasta didaktista? Miten kirjoittaa huijauksen tekninen logiikka niin, että se tukee draamaa eikä pysäytä sitä? Usein päädyin yksinkertaistamaan, tiivistämään ja havainnollistamaan asioita visuaalisesti tai hahmojen reaktioiden kautta. Jälleen kerran kyse oli kielestä: oikeanlaisen sävyn, rytmin ja terminologian löytämisestä suomeksi.

Keskustelut ammattitaikuri Christian Engblomin kanssa toivat arvokasta lisäymmärrystä erityisesti sosiaalisten signaalien merkityksestä pelitilanteessa: miten liikkeet, katseet tai hiljaisuus voivat paljastaa tai peittää huijauksen. Näiden nyanssien kirjoittaminen oli erityisen haastavaa vieraalla kielellä, sillä niihin ei usein ole suoria sanallisia vastineita. Ne täytyi rakentaa tilanteen, rytmin ja eleiden kautta.

Tutkimus ei siis ollut vain tiedonhankintaa — se oli tapa syventää tarinan maailmaa, sävyä ja kieltä. Se teki kirjoittamisesta entistä tietoisempaa: en ainoastaan kirjoittanut tarinaa aiheesta, jonka tunnen, vaan yritin myös *kääntää* tämän asiantuntemuksen suomenkieliseksi draamaksi, joka olisi ymmärrettävää, jännittävää ja uskottavaa.

5 Oppimisprosessi, tutorointi ja palaute

Käsikirjoitusprosessin keskeinen osa oli jatkuva oppiminen – ei vain tarinan sisällöstä, vaan siitä, miten kirjoittaa tarinaa toisella kielellä. Osallistuin useisiin tutorointeihin ja sain palautetta sekä opettajilta että muilta käsikirjoittajilta. Palautteen kautta opin katsomaan tekstiäni ulkopuolisen silmin ja kyseenalaistamaan jokaisen valintani: miksi jokin kohta on mukana, mitä kukin hahmo tavoittelee ja miten repliikit rakentavat draamaa.

Ohjaavina opettajinani toimivat Kaarina Leinonen ja Henna Leivonniemi, jotka antoivat keskenään hyvin erilaista mutta toisiaan täydentävää palautetta. Kaarina painotti hahmojen psykologista uskottavuutta. Hänen mukaansa rakenne toimi jo ensimmäisistä versioista lähtien, mutta hahmot tuntuivat jäävän etäisiksi. Tämän seurauksena syvensin erityisesti Jenna-hahmoa: hänen ensimmäinen esiintymisensä rakennettiin uudelleen niin, että se ilmaisee sekä hänen älykkyytensä että hallinnan tunteen — ei vain hänen asemastaan tarinassa, vaan myös hänen vallastaan muita hahmoja kohtaan.

Henna puolestaan haastoi minut karsimaan. Hänen palautteensa keskittyi siihen, että jokaisen kohtauksen, vuorosanat ja eleen pitää palvella kokonaisuutta. Tämä ohjasi minut tarkastelemaan tarinaa entistä tiukemmin päähenkilön, Joonan, näkökulmasta: mitä hän kokee, miten hän muuttuu. Jotkut kohtaukset saivat kokonaan uuden rytmin ja painotuksen – kuten tilanne, jossa Jenna saapuu kartanoon ja jännite Joonan kanssa alkaa rakentua.

Yksi opettajien konkreettisista ehdotuksista oli käsikirjoituksen nimen vaihtaminen. Alkuperäinen nimi, *Timo*, koettiin harhaanjohtavaksi, koska Timo ei ole tarinan päähenkilö. Pidin kuitenkin nimestä kiinni sen kaksoismerkityksen vuoksi: espanjaksi *timo* tarkoittaa huijausta. Nimi oli siis osa teemaa – pieni kielivitsaus, joka heijastaa koko tarinan ydintä ja kielellistä kerroksellisuutta. Tämä päätös tiivisti sen, miten kirjoittaminen vieraalla kielellä voi avata uusia, ei-intuitiivisia merkityksiä.

Myös muiden opiskelijoiden kommentit olivat arvokkaita. Heidän ansiostaan lisäsin esimerkiksi kohtauksen, jossa Kalevi selittää “stackauksen” periaatteet konkreettisesti. Tämä ei ollut pelkästään selkeyttävä elementti katsojalle – vaan myös dramaturginen vahvistus, joka teki juonen käänteestä ymmärrettävämmän ja vaikuttavamman.

Erytyisesti hyödylliseksi osoittautui ehdotus lisätä kohtaus, jossa Joonna ilmaisee turhautumisensa Timoa kohtaan. Tämä tuli mukaan myöhäisessä vaiheessa ja toimi tärkeänä psykologisena hetkenä: se on ainoa kohta, jossa Joonna näyttää epätoivoaan ennen huijauksen paljastumista. Repliikki pysyy silti epäselvänä – juuri niin kuin halusin: se antaa katsojalle aavistuksen, muttei vastauksia.

Koko prosessi opetti, kuinka ratkaisevaa työskentely useiden versioiden kanssa on. Jokainen kieliversio – espanja, englantia ja suomi – oli sisällöllisesti erilainen tulkinta, ei pelkkä käännös. Espanjaksi kirjoitin intuitiivisesti, englanniksi rakenteellisesti, suomeksi harkitusti. Jokainen palaute, muokkaus ja uusi yritys vei tarinaa kohti selkeämpää ja tiiviimpää muotoa. Samalla se kehitti myös kielitajua ja ymmärrystä siitä, mitä draama tarvitsee voidakseen toimia vieraalla kielellä.

6 Käsikirjoituksen kehitysversiot

Yksi keskeisimmistä asioista, jonka opin tämän prosessin aikana, oli se, kuinka jokainen versio muokkaa paitsi tarinaa myös kirjoittajaa. Alkuperäinen käsikirjoitus ja lopullinen versio kertovat saman ydintarinan, mutta ne eroavat merkittävästi rakenteessa, sävyssä ja henkilöhahmojen dynamiikassa. Jokainen versio toimi peilinä – se paljasti eri kulmia tekstistä ja pakotti tekemään valintoja uudelleen, tällä kertaa tietoisemmin.

Ensimmäinen versio syntyi espanjaksi. Se kirjoitettiin nopeasti ja intuitiivisesti, vahvasti visuaaliseen ajatteluun pohjaten. Tapahtumat, hahmot ja tunnelmat olivat paikallaan, mutta dramaturgia oli hajanaista. Kohtaukset perustuivat usein ”fiilikseen” eikä niiden kerronnallinen funktio ollut aina selkeä. Kirjoittaminen äidinkielellä salli vapauden, joka toimi lähtöpisteenä – mutta ei riittänyt rakenteellisesti.

Englanninkielinen versio toi mukanaan ensimmäisen kielellisen etäisyyden. Se pakotti jäsentämään tarinan osiin: alkuasetelma, konflikti, tavoite, muutos. Joonan nousi tässä vaiheessa entistä selvemmin päähenkilöksi. Englanti ei ollut minulle täysin vieras, mutta riittävän ulkopuolinen, jotta pystyin suhtautumaan omaan tekstiini analyyttisemmin. Tässä vaiheessa karsin, tiivistin ja aloin rakentaa emotionaalista kaarta tarkemmin.

Suomenkielinen versio ei ollut käännös, vaan kokonaan uusi kirjoitus. Se vaati uudenlaista rytmittäjää ja ilmaisun hallintaa. Monet repliikit eivät toimineet suoraan, ja jouduin miettimään, miten suomalainen puhuu, reagoi ja vaikenee. Samalla myös rakenteeseen tuli muutoksia: esimerkiksi alku siirtyi pois Timon näkökulmasta ja painopiste siirtyi Joonaan. Tämä muutos ei ollut vain dramaturginen, vaan kielellinen: suomi vaati toisenlaisen rytmin ja rakentamisen tavan, jossa päähenkilön näkökulma on selkeämpi.

Huijauksen esittäminen muuttui myös ratkaisevasti. Alkuperäisessä versiossa tekninen toteutus jäi taustalle. Lopullisessa käsikirjoituksessa Kalevin hahmo sai uuden kohtauksen, jossa hän esittelee ”stackausta” konkreettisesti. Tämä toi

käsikirjoitukseen paitsi uskottavuutta, myös rytmitystä ja dramaturgista selkeyttä. Ratkaisu syntyi palautteen pohjalta, mutta toteutus vaati kielellistä hienosäätöä – miten selittää monimutkainen asia selkeästi ja sujuvasti suomeksi?

Ehkä tärkein muutos tapahtui kuitenkin tarinan moraalisessa painotuksessa. Ensimmäiset versiot keskittyivät huijaukseen sinänsä. Vasta myöhemmin ymmärsin, että tarinan emotionaalinen voima syntyy hahmojen suhteista, pettymyksistä ja vallan liikkeistä – erityisesti palautteen ja Kaarinan ja Hennan tutorointien ansiosta. Näin tarinasta tuli kertomus luottamuksesta, vallasta ja valinnoista – eikä vain huijauksesta.

Versioiden kautta opin, että kirjoittaminen ei ole lineaarinen prosessi vaan kerroksittainen. Espanjaksi kirjoitin vapaasti, englanniksi rakenteellisesti, suomeksi tarkasti ja hitaasti. Jokainen kieli toi mukanaan uuden näkökulman, mutta samalla uuden kirjoittajan. Mikään versio ei ollut pelkkä käännös – jokainen oli sisällöllinen uusi muoto, jossa tarina sai uuden rytmin, sävyn ja hengityksen.

7 Johtopäätökset

Koko käsikirjoitusprosessin aikana olen oppinut valtavasti – en pelkästään käsikirjoittamisesta, vaan myös omasta ajattelustani, työskentelytavastani ja suhteestani kieleen. Kirjoittaminen vieraalla kielellä, erityisesti suomeksi, on ollut yksi haastavimmista mutta palkitsevimmista luovista prosesseista, joita olen kokenut. Se pakotti minut tarkkuuteen, kärsivällisyyteen ja herkkyyteen — jokainen sana, sävy ja rytmi oli harkittava uudelleen.

Yksi merkittävimmistä oivalluksistani oli ymmärtää, että hyvä tarina ei synny täydellisestä ensimmäisestä versiosta. Jokainen versio oli uusi askel, joka auttoi kirkastamaan paitsi tarinaa myös kirjoittajan ääntä. Keskeneneräisyyden hyväksyminen ja sitoutuminen prosessiin olivat ratkaisevia, jotta uskalsin tehdä valintoja ja hylätä ne, jotka eivät palvelleet kokonaisuutta.

Halusin kirjoittaa tarinan, joka on sekä viihdyttävä että kerroksellinen. Kertomuksen ytimessä ei ole ainoastaan huijausmekanismi, vaan sen taakse kätkeytyvät inhimilliset valinnat ja motiivit. Hahmojen kehitys ei syntynyt sattumalta, vaan se oli tulosta jatkuvasta arvioinnista, palautteesta ja hienosäädöstä – usein juuri kielitason kautta. Kuka puhuu? Miten? Millä rytmillä? Nämä kysymykset olivat erityisen keskeisiä, kun kirjoitin suomeksi.

Prosessin aikana vahvistui ajatus siitä, että kieli ei ole vain tekninen väline – se on tapa ajatella. Kirjoittaminen suomeksi muutti paitsi kieltäni, myös ajatteluani. Suomen kieli pakotti hidastamaan, kuuntelemaan tarkemmin ja kysymään, mitä todella haluan sanoa. Se sai minut myös luottamaan enemmän katsojan kykyyn tulkita ja ymmärtää hiljaisuuksia ja vivahteita. Siksi koen, että juuri suomi oli oikea kieli kertoa tämä tarina – ei siksi, että se olisi ollut helpoin, vaan siksi, että se haastoi minut eniten.

Seuraava askel on siirtyminen esituotantoon. Tavoitteeni on löytää tuottaja ja kehittää elokuva valmiiksi toteutettavaksi. Olen jo käynyt alustavia keskusteluja ja aion hakea rahoitusta sekä kotimaisista että pohjoismaisista lähteistä.

Haaveeni on ohjata elokuva itse, mutta olen avoin yhteistyölle, jos se tukee teoksen kokonaisuutta.

Tämä käsikirjoitus on ollut minulle enemmän kuin opinnäytetyö – se on ollut henkilökohtainen matka identiteettiin, tarinankerrontaan ja kielitietoisuuteen. Olen oppinut, että voin rakentaa tarinan, joka toimii rakenteellisesti, resonoi emotionaalisesti ja kantaa merkityksiä – myös vieraalla kielellä. Olen oppinut, että oma ääni löytyy prosessin kautta, ja että yhteistyö ei vähennä kirjoittajuutta vaan rikastaa sitä. Ja ennen kaikkea olen oppinut, että hyvä tarina ei synny valmiiksi – se syntyy, kun sille uskalletaan antaa aikaa, tilaa ja totuutta.

Lähteet

- Arndt, S., Naguschewski, D., & Stockhammer, R. (toim.). (2007). *Exophonie: Anders-Sprachigkeit (in) der Literatur*. Berlin: Kulturverlag Kadmos.
- Carter, T. (2024). *Writing a Dual-language Screenplay for South Korean Audiences as a Non-Korean Anglophone Screenwriter* [Doctoral thesis, Lancaster University].
- Erdnase, S.W. (1902). *The Expert at the Card Table*. Chicago: Frederick J. Drake & Co.
- Forte, S. (2006). *Poker Protection*. Las Vegas: Gaming Books.
- Forte, S. (2020). *Gambling Sleight of Hand Vol. 1 & 2*. Las Vegas: Self-published.
- Garcia, F. (1977). *Marked Cards and Loaded Dice*. New York: Lyle Stuart.
- Hugard, J., & Braue, F. (1940). *Expert Card Technique*. New York: Dover Publications.
- Maskelyne, J. N. (1894). *Sharps and Flats*. London: Longmans, Green & Co.
- McDonald, A. (2011). *Arcanum*. Private Series Devoted to Hustling Techniques.
- McDonald, A. (2012). *Arcanum SE: Stacking Formulary for Draw Poker and Texas Hold'em*. Private Series.
- Wright, C. (2010). *Exophony and Literary Translation*. Target. *International Journal of Translation Studies*, 22(1), 22–38.